

Eventyr For Alle

Gullbarna

Brødrene Grimm

Gullbarna

Det var en gang en fattig mann og ei fattig kone som ikke eide noe annet enn ei lita hytte. De livnærte seg ved å fiske, og levde bare fra hånd til munn.

Så hendte det en dag, mens mannen satt nede ved vannet og fiska, at han dro opp en fisk som var helt gyllen, som gull. Og mens han stod forundret og så på fisken, begynte den å tale, og sa: «Hør her, fisker, slipper du meg ut i vannet igjen, så gjør jeg den lille hytta di til et stort og gildt slott.»

Da svarte fiskeren:

«Hva hjelper det meg å ha et slott, når jeg ikke har noe å spise?»

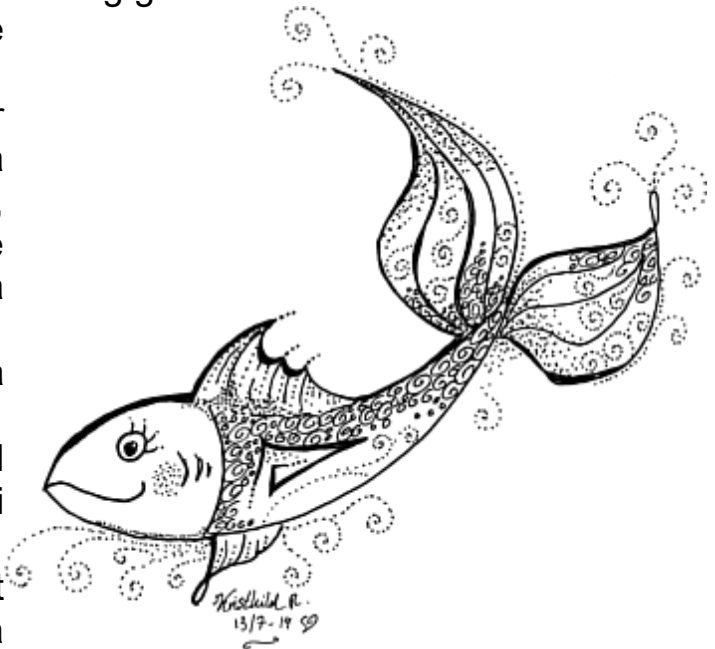
Da sa gullfisken:

«Mat skal dere også bli forsørget med. I slottet skal det stå

et skap, og når du lukker det opp så vil du finne den kosteligste maten du bare kan ønske deg i det.»

«Ja, er det slik», sa mannen, «så skal jeg gjøre deg den tjenesten.»

«Ja», sa fisken, «men det er på ett vilkår. Du må ikke fortelle noe menneske i verden, hvem det enn er, hvor

din lykke har kommet fra. Sier du et eneste ord om det, så er alt forbi.»

Så kasta mannen den vidunderlige fisken ut i vannet igjen og gikk hjem. Men der hvor hytta hans hadde stått, der lå det nå et stort slott. Da gjorde mannen store øyne. Han gikk inn og så kona si, pyntet i fine klær, sitte i ei staselig stue. Kona var svært glad, og sa: «Hvordan har dette gått til så brått, mannen min? Dette liker jeg godt.»

«Ja», sa mannen, «jeg liker det også. Men jeg er svært sulten, gi meg litt mat.»

Da sa kona: «Jeg har ingenting, og vet ikke hvor jeg finner noe her i dette nye huset.»

«Å, det er ikke noe problem», sa mannen. «Der borte ser jeg et stort skap. Lukk det opp, du.»

Og da kona lukket opp, stod det kjøtt og kake, epler og vin, så det var en fryd.

Da ropte kona i ren glede: «Mitt hjerte, hva mer kan man ønske?!» Og så satte de seg ned og åt og drakk sammen.

Da de var mette, spurte kona: «Men, mannen min, hvor kommer all denne rikdommen fra?»

«Å nei», sa han, «spør meg ikke om det. Jeg tør ikke si det til deg, for så snart jeg sier det til noen, så er det slutt med vår lykke.»

«Godt», sa hun. «Når jeg ikke skal vite det, så ønsker jeg heller ikke å vite det.»

Men hun mente det ikke på alvor, for hun fikk ikke ro, hverken dag eller natt. Hun plaget og tigget mannen helt til han ble så utålmodig, at han fortalte at alt sammen kom fra en vidunderlig fisk som han hadde fanget og så sluppet ut i vannet igjen.

Og med det samme han hadde sagt det, forsvant øyeblikkelig hele det vakre slottet med skapet og alt

sammen, og de satt igjen i den gamle fiskerhytta si.

Så måtte da mannen begynne forfra igjen og ta fatt på sin gamle jobb med å fiske. Men lykken ville det slik at han fikk fatt på gullfisken en gang til.

«Hør her», sa fisken, «hvis du vil slippe meg ut i vannet igjen, så skal jeg gi deg slottet, og skapet med alt det kokte og stekte i, en gang til. Men pass nå godt på, og la det ikke for alt i verden slippe ut av deg hvem du har fått det av, ellers mister du det igjen.»

«Jeg skal nok passe meg», svarte fiskeren og slapp fisken ut i vannet igjen.

Hjemme var nå alt stas og herlighet igjen, og kona var full av glede over denne lykken. Men allikevel lot ikke nysgjerrigheten henne ha fred, og et par dager etter begynte hun igjen å spørre hvordan det hele hadde gått til, og hvordan det hadde begynt. Mannen tidde stille en stund, men til slutt ble han så ergerlig at han plumpet ut med hemmeligheten. I samme øyeblikk forsvant slottet, og de satt igjen i den gamle hytta si.

«Nå kan du ha det så godt», sa mannen. «Nå får vi begynne å suge på labben igjen.»

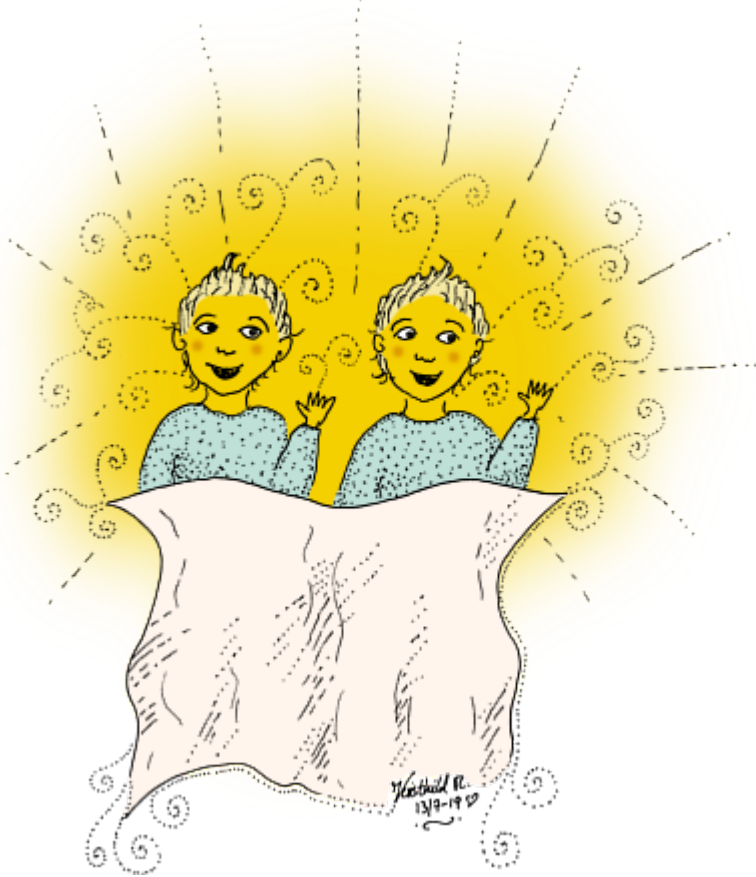
«Akk», sa kona, «det får heller være det samme med rikdommen. Når jeg ikke vet hvor den kommer fra, får jeg ikke ro på meg likevel.»

Mannen gikk ut og fiska igjen, og etter en stund så gikk det slik, at han for tredje gang fikk tak i gullfisken.

«Hør her», sa fisken, «jeg ser nå at jeg alltid kommer til å falle i dine hender. Ta meg nå med hjem og skjær meg i seks stykker. To av dem gir du kona di å spise, to gir du hesten din, og to graver du ned i jorda. Det vil være til velsignelse for deg.»

Mannen tok fisken med seg hjem og gjorde som den hadde bedt ham om. Og så hendte det, at av de to stykkene som var gravd ned i jorda vokste det opp to

gulliljer, at hesten fikk to gullfoler, og at fiskerens kone fødte to barn, som var ganske gyldne.

Barna vokste opp og ble store og vakre, og liljene og hestene vokste med dem.

En dag sa de: «Far, vi ønsker å sette oss opp på gullhestene våre og dra ut i verden.»

Men han svarte bedrøvet: «Hvordan skal jeg holde det ut når dere reiser fra meg, og jeg ikke vet hvordan det går med dere?»

Da sa de: «De to gulliljene blir jo igjen her. På dem kan du se hvordan det går med oss. Er de friske, så er vi sunne og raske. Visner de, så er vi syke. Synker de helt ned, så er vi døde.»

Så red de av sted, og kom til et vertshus hvor det var samlet mange folk. Da de fikk se gullbarna, begynte de å le og gjøre narr av dem. Da det ene barnet hørte dette, ble han skamfull og ville ikke ut i verden mer, men vendte hjem til faren sin igjen. Men den andre red videre, og snart kom han til en stor skog. Da han ville ri inn i den, sa folk til ham:

«Det er ikke lurt av deg å ri inn i den skogen. Den er full av røvere, så det vil gå deg ille. Bare de ser deg, og at både du og hesten din er av gull, så kommer de til å slå deg i hjel.»

Men han lot seg ikke skremme. Han sa bare: «Jeg må og skal igjennom.»

Så tok han noen bjørneskinn og kledde både seg og hesten med dem, så man ikke kunne se noe av gullet, og så red han lystig inn i skogen. Da han hadde ridd et stykke, hørte han det rasle i buskene, og han hørte stemmer som talte med hverandre.

Fra den ene kanten ropte det: «Det kommer en!»

Men fra den andre siden svarte det: «La ham fare. Han er i bjørneskinn og er så arm og fattig som ei kirkerotte. Hva skal vi med ham?»

Slik red da gullbarnet lykkelig gjennom skogen, og der hendte ham intet ondt.

En dag kom han til en landsby. Der så han ei ung jente, og hun var så vakker at han tenkte at vakrere jente fantes ikke i hele verden. Og siden han følte så stor en kjærlighet til henne, så gikk han til henne og sa: «Jeg elsker deg av hele mitt hjerte. Vil du være kona mi?»

Jenta likte også ham så godt, at hun gikk med på det og sa: «Ja, jeg vil være kona di og være deg tro hele livet.»

Så holdt de bryllup med hverandre, og mens de var

midt i den største gleden, kom brudens far hjem. Og da han så at dattera hans holdt bryllup, undret han seg og sa: «Hvor er brudgommen?»

Hun viste ham gullbarnet, men han hadde fortsatt bjørneskinnene på seg.

Da sa faren sint: «Aldri skal det skje at slik en bjørn skal ha dattera mi!» Og dermed ville han drepe gutten.

Men bruden ba for ham alt hun kunne, og sa: «Han er jo nå en gang mannen min, og jeg elsker ham av hele hjertet».

Etterhvert ble da faren roligere, men han kunne likevel ikke få det ut av tankene, så neste morgen stod han tidlig opp og ville se mannen til dattera si, for å sjekke om han virkelig var en simpel, lurvete fattigmann. Men da han sjekket, så han en herlig, gyllen mann i senga, og bjørneskinnene, som han hadde kastet av seg, lå på gulvet.

Da gikk faren bort igjen, og tenkte: «Det var sannelig godt at jeg klarte å styrte meg i mitt sinne, ellers kunne jeg ha gjort en stor ugjerning.»

Men gullbarnet drømte at han dro ut på jakt etter en prektig hjort, og da han våknet om morgenen, sa han til bruden sin: «Jeg vil ut på jakt.»

Hun ble redd, og ba ham bli der og sa: «Det kan så lett hende deg en stor ulykke.

Men han svarte: «Jeg må og skal av sted.»

Så stod han opp og dro ut i skogen, og det varte ikke lenge før det stod en stolt, prektig hjort foran ham, akkurat som i drømmen. Han tok sikte og ville skyte den, men hjorten sprang sin vei. Han satte da av sted etter den, over stein og stokk, hele dagen, uten å bli trett. Men om kvelden forsvant hjorten like foran øynene på ham. Og da gullbarnet så seg om, så stod han ved et lite hus, og der inne satt ei heks. Han

banket på, og da kom det ut ei gammel kone, og sa:

«Hva vil du her så sent, midt inne i ville skogen?»

«Du har vel ikke sett en hjort?» spurte han.

«Jo», svarte hun, «den hjorten kjenner jeg godt.»

En liten hund, som hadde fulgt henne ut av huset, gjødde voldsomt på mannen mens hun talte.

«Vil du tie, di stygge padde», sa han, «ellers skyter jeg deg på flekken!»

Da ropte heksa sint: «Hva for noe? Vil du drepe hunden min?»

Og så skapte hun ham øyeblikkelig om til en stein. Og nå satt bruden hans forgjeves og ventet på ham og tenkte: «Nå har det visst skjedd, det som gjorde meg så redd og som lå meg så tungt på hjertet.»

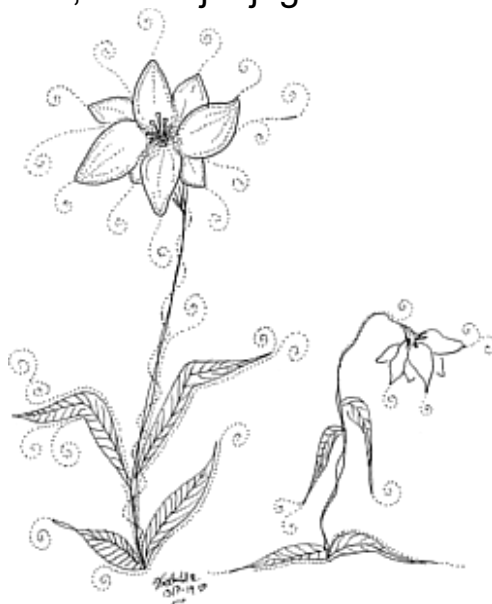
Men hjemme stod den andre broren ute ved gulliljene, og plutselig sank den ene overende.

«Å Gud!», sa han. «Nå har broren min vært ute for en stor ulykke. Jeg må dra, kanskje jeg kan frelse ham.»

Da sa faren hans: «Bli her! Hvis jeg mister deg også, vet jeg ikke hva jeg skal gjøre.»

Men han svarte: «Jeg må og skal av sted.»

Så satte han seg opp på gullhesten sin og red av sted. Og så kom han til den store tette skogen, hvor broren hans lå og var skapt om til en stein. Den gamle heksa kom ut av huset, ropte på ham og ville ha tak i ham også. Men han kom ikke nærmere henne, han ble

sittende på hesten, og sa: «Jeg skyter deg i hjel hvis du ikke gjør broren min levende igjen.»

Selv om hun ikke ville, så måtte hun røre steinen med fingeren, og straks vendte livet tilbake igjen, og broren var menneske som før. Og da de to gullbarna så hverandre igjen, ble de så glade, de omfavnet og kysset hverandre, og så red de sammen ut av skogen; den ene til bruden sin, den andre hjem til faren sin.

Da sa faren: «Jeg visste vel at du hadde frelst broren din, for med én gang reiste gulliljen seg opp igjen og blomstret som før.»

Og så levde de glade og fornøyde til sitt livs ende.

Eventyr ForAlle.no

Les og hør kjente og ukjent eventyr,
gratis på norsk!

eventyrforalle.no

PATREON | EventyrForAlle

Tysk folkeeventyr fra samlingene til Jacob Grimm (1785–1863) og Wilhelm Grimm (1786–1859). (Offentlig eiendom - public domain)

Originaltittel: Die Goldkinder

Norsk oversettelse: Ingeborg von der Lippe Konow og Karl-Robert Rønning

Basert på:

- Den norske oversettelsen *Guldbørnene* av Ingeborg von der Lippe Konow (1860-1929) fra *Grimms eventyr - i norsk oversættelse, Første samling, 1897* (Offentlig eiendom - public domain)
- Den tyske originalteksten *Die Goldkinder* fra [Kinder- und Haus-Märchen Band 1, 7. Auflage, 1857 \(de.wikisource.org\)](http://de.wikisource.org/wiki/Kinder-_und_Haus-Märchen_Band_1,_7._Auflage,_1857) (Offentlig eiendom - public domain)

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Kristhild Rønning

Digitalt fargelagt av Karl-Robert Rønning.

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-IkkeKommersiell-ingen bearbejdelser 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>.